

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	10	Fél évre	8
Fél évre	5	Negyed évre	4
Negyed évre	2	Egy nóra	1
Egy nóra	1	Egyesszám ára 4 fillér.	70

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Uj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többesű megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Uj király belgrádban.

Debreczen, június 24.

Karagyorgyevics Péter, az új szerb király, I. Péter néven ma érkezett meg több, mint negyven évi számkivetés után hazájába és fővárosába.

Vérrózsákkal van behintve az utja, nem babérral. Jó szándékkal, az alkotmány és szabadság biztosításával lép a trónra; de lehetetlen, hogy a közeli napok rémes emlékezete nyugodtan hagyhatná lelkét. Lehetetlen, hogy a csöndes, ártatlan lelkek gondtalan álmát alhassa abban a nyoszolyában, amelyet gyilkos kardok vércsöppjei fertőztettek meg. Kelet minden fűszere sem képes elfojtani a vér szagát, nem ölheti meg a fölszálló kísértetet.

Nagy férfierő, nagy szív és nagy szerencse kell ahhoz, hogy a boszu és elégedetlenség áldozatát feledtethesse, a sirokon tüske helyett gyümölcsös ágat nevelhessen. Lesz-e az új királynak ilyen lelke, ereje, szerencséje?

Mert az nem elég, ha megőrzi népének szabadságát. A nagy szabadság, mint azt már bebizonyította, gyakran nem kevesebb méreg neki, mint az elnyomatás. Ez is, az is feldulhatja

a nép lelki egyensúlyát és kibonthatja szenvedélyes indulatát.

Mindjárt uralkodása kezdetén meg kell tanulnia az új királynak, hogy miképpen kerülje ki az összeütközést a maga meggyőződése, a maga népe és a népének sorsára befolyást gyakorló külső hatalmak között? Szomszédja, Ausztria-Magyarország és vele Oroszország elismerték ugyan; de ezek sem akarják büntetlen hagyni azokat, akik nem csak elődjét ölték meg, hanem boszuálló vérengzést vitt-k végbe. Ha nem bünteti meg a czinkosokat, akkor Európa előtt nem tisztázhatja magát attól a gyanutól, hogy benn volt a keze a véres színjátékban. Ha pedig megbünteti őket: elégedetlenséget kelt a hadseregnek ama részében, mely lázadást szőtt azért, hogy a meggyűlölt Sándor helyébe őt ültesse a trónra. Még talán patrontobozt sem kell cserélni: ugyanazok a golyók fenyegethetik őt is. Trónkövetelő mindig akad, ahol nincs történelmi dinasztia, akinek kedvére forradalmat lehet csinálni.

Kivánjuk azonban a magunk nyugalmáért is, kivánjuk keresztényi felebaráti szeretetből a megzaklatott, zavarokba döntött szerb népért is, hogy Péter király, hasznára fordítván azt a

sok tapasztalatot, melyet a legszabaddabb országok egyikében, a hosszú számkivetés tanúságaiból gyűjtött megbirkózhassék súlyos feladatával.

Neki kell kimentenie népét abból a barbaságból, melybe a hosszú rabság után egy hosszú belső pártviszály nyers erőszakosságai, kalózfogásai döntöttek. Európa joggal várhatja, hogy Szerbiában a kultura haladását és ne a személyes harcok vértócsáit és piszkos erkölcsi mocsarait lássa. Eddig csak nyomták, bujtogatták, bősztítették, de nem vezették a szerb népet. Péter királytól várjuk, hogy vezesse és ne csalódják ő is.

Vérszegénység.

Debreczen, jun. 25.

Minden államnak van hadserege. Minden királynak van hadügyi felségjoga. Ez olyan szabály a mely alól kivételt az államfilozofia nem ismer. Mi a magunk számára mégis kivételt statuálunk e szabály alól.

Mi — ezt az országot magyar nemzeti államnak hirdetjük, hadsereg nélkül. Pedig Magyarország nem állam. Nincs a mivel szabadságát, államiságát, becsületét, életét megoltalmazza. Bármely magyar érdeket kellene védeni a jogtalan megtámadás ellen: a magyar király Önmagától mint osztrák császártól kér fegyveres segítséget. Ha egy sze-

Péter és Pál.

Irta: **Cserzy Mihály.**

Pál a fapadon ül kint a ház előtt és sükérezik a napon. Vessződarabra kötött madzag ostorral csapkodja a földet, melyen apró tavaszi bogárkák tartják ide s tova a sétányukat. Továbbá a gyermekeket nézi, kik az eperfák közt a friss gyöpon nagyvitéznek. Mindezek igen alkalmas dolgok arra, hogy az ember ne szunnyadjon a napsugarak melegétől; bár az unalmát tökéletesen még sem üzik el. Megjön az szép lassan, aztán ránehezedik az ember szempillájára. A karját köröszte fonja ilyenkor a mellén, a lábait előre nyújtja, ásít, végre lebillen a feje és szundikál. A nap pedig czirógatja. Pál is eljutna már ehhez az állapothoz, azonban jön Péter a sógor.

— Aggyon Isten! — mondja néhány lépésről. Pál kinyitja a szemét, fölneéz s álmosan mosolyog.

— Fogagy Isten.

— Mire végzi kend?

— Ehun e, sükérozók.

— Jó idő van, — véli Péter az égre tekintve.

— Jó ám, hál' Istennek.

Pál a csizmaszárát ütögeti a vessző-

vel, Péter pedig clöbbre veti az egyik lábát és tömi a cseréppipat. A bajusza a mint rágyujt, vörös színben ég s mint a ráktücsök mered előre az orra alatt.

— Üljek kend le.

— Jobb lösz? — nevet hozzá Péter.

— Egy a fizetés.

Leül. A térde kiszögletesedik és nyomja kifelé a foltot a nagrágon. A egyikén lekeshedt a ezérna is és most olyan, mint ha lekivánoznék róla a kabátdarabból való folt.

— Hun járt kend délelőtt? — kérdezi később Péter. — Láttam belülről gyünni.

— Törvényben vótam.

— Dehogy?

— Az ám.

— Minek?

— Tanunak a Sári gyerök ügyeibe.

— Aztán mire mönt kend?

— Elmondtam, a mit tudtam.

— Vallott kend?

— Hát . . . Mindönt egy szóig.

— No! . . .

— Pedig úgy vöttem észre, nem ügön tetszött a bírónak, hogy úgy beleereszködtem, de mondok, ha mán ide hittak, én bizony nem hagyok ki egy sem! Elmondom tüvirül hegyire, úgy mint történt.

— Jó tötte kend . . . Nem tilos a beszéd.

— Persze, hogy nem.

— Pál ismét a földet birizgálja, Péter pedig a pipával vessződik, Rossz a dohánya, nem bir égni. Később ő kezd a beszédbe:

— Hogy vót mán na, mondja kend el.

— Hogy? — köhint Pál.

— Azt, azt . . .

— Hát odaállok tuggya kend a rézfeszület elibe, szemközt a bíróval azt várom, hogy mit akar. Aszongya, hogy mondjam el az esetöt. A veszekedést, a mi szombaton napáldozat után történt itt a ház előtt é . . . Elmondom. Mér'né mondjam el. Belekezdök aztán, mondok, kéröm szeretetettel a tekintős urat, hát biz' az ugy vót az igazat mögvallva, hogy hétfön hajnalba, amint föltápázkodok, aszondom az asszonnak, hogy hallod é hé, ereggy mán a kamrába, vágj egy darab rozskinyeret mög szalonnát, hogy mék ki a földre azt az elmaradt részt fölászni. Az asszony kimén, hozza a kinyeret mög a szalonnát, beletöszöm a tarisznyába, a tarisznyát a nyakamba akasztom, akkó jut eszömbe, hogy nini, masina mög nincs a tartóba. Mondok, hallod-é anyjuk, van ott a póczon egész pakli.

mélyben nem lenne osztrák császár is . . . ellenségeink ellen nem volna a ki védelmezzen bennünket.

Mert mi — magyarok — ügyefogyotak, magunkkal jóltehetetlenek vagyunk, kormányainkkal, minisztereinkkel, kishangu és nagyhangu potentátainkkal egyetemben. Osztrák nélkül elvinne bennünket az ördög.

Ahhoz, hogy bennünket vezessen, mindeki alkalmasabb mint épen mi magunk. Mi egymáson nem uralkodni, hanem csak végig verni és végig taposni tudunk. Minden a mi idegen, kedvesebb előttünk mint a mi a sajátunk. Mindenkit többre becsülünk mint tulajdon véreinket. Bizony nem csoda, ha sok rajtunk az Isten csapása. Nem csoda hogy nem becsül bennünket a világ semmire. A ki a saját vagyonát és vérét megbecsülni nem tudja: mi jogon is várhatna az idegenek részéről maga iránt tiszteletet és becsülést?!

A helyett hogy a magunk lábára állnánk s a magunk erejére és emberségére támaszkodnánk . . . másokban és máshol keressük azt, a mit önmagunkban itthon kellene megtalálnunk.

A magunkét sohasem becsültük meg úgy a mint kellett volna. Csak mikor elvesztettünk egy-egy megbecsülhetetlen nemzeti jogot — akkor jajdultunk fel miatta, akkor busultunk és kárhoztattuk könnyelműségünket.

Csak hogy bizony: „késő bánat — bolond bánat.“

Ma már odáig jutottunk hogy nem is veszi komolyan tőlünk senki azt a fogadkozást, hogy „lenne csak önálló hadseregünk, lenne csak nemzeti királyunk . . . Bizony megbecsüljék.“ Badar beszéd. Még az osztrák is markába kaczag felettünk . . .

Mi beszélünk így, a kik évszázadok

óta békén tőrjünk hogy fiainkat osztrák katonának hurezolja el tőlünk s tulajdon hazájának ellenségévé iskolázzák — a magyart?!

A világon sincs több ilyen vérszegény nemzet mint mi vagyunk!

Saját vérünkkel nem mi táplálkozunk, s nem a magunk életösztönének szívósabbá tételére takarékoskodunk, hanem a mioket fosztogató Ausztriát hizlaljuk kövérre.

A kié a hadsereg, azé a hatalom. Nekünk pedig nincs hadseregünk.

1848-ban a horvát bán hadsereggel jött be — mégis megvertük.

Volt bennünk legalább vér és tűz.

Ma már a horvát bán hadsereg nélkül is rajtunk taposhat büntetlenül.

Igen: mert vérszegények vagyunk.

Kiráiy Péter dr.

A kik tiz esztendő mulva találkoznak.

(Negyven kis lány „szerződése.“)

Szép, nagy betűkkel, fehér pergament papírra nyomott „rövid szerződés“ jutott véletlenül a kezembe

A szerződésnek a czime: „Szeretett osztálytársnók“, a tartalma az a kötelező ígéret, melyet egymásnak tettek és melyet aláírásukkal is megerősítettek, hogy 10 esztendő mulva találkozni fognak a nagyerdei Dobosban.

Negyven kis lány írta alá ezt a kötelező iratot.

Talán nagyon érdemes, nagyon szükséges a negyven kis lány ártatlan irását a nyilvánosságra hozni, mert megdöbbentő az, amit ebből az írásból megtudunk.

Nem olyan csöpp kis lányokról van szó, akik most kezdtek iskolába járni, nem is idegen nyelvű lányokról, hanem négy felsőbb iskolát végzett negyven leánykáról, akik közül lám egyetlenegy se tud magyarul!

Hát hogy is tanítanak nálunk az iskolákban? Az elemi, a polgári, a kereskedelmi, a gimnázium és nem tudom én minő iskoláinkban.

Magyarul ugye?

És negyven fiatal, négy elemi, utánna négy felsőt, tehát nyolcz éven keresztül, nyolcz osztályt „elvégezt“ tanuló közül nem akad egy, aki magyarul tudna!

Meglehet, sőt bizonyos vagyok benne: ez a negyven kis leány nagy komolysággal összeült a tanteremben és ott heteken keresztül másról se beszéltek, mint arról a rendkívül fontos dologról, amelyre magukat elhatározták és heteken keresztül minden nap megirtak tiz „kötelező“ iratot, míg végre megegyeztek a legügyesebben szövegezett „szeretett osztálytársnók“ czimű „szerződés“ben és azt elvitték valamelyik nyomdába, kinyomatták és negyvenszer aláírták a nevüket és mind a negyvenszer fogadást tettek: bizony elfogunk jönni!

Hogy el fognak-e jönni a tiz éves találkozóra mind a negyvenen vagy csak öten is, az ő dolguk lesz. Ártatlanságuk mondatra vélük azt, hogy: bizony eljövünk. Egykét esztendő mulva nem is jut eszükbe az a fehér pergament papír, rajta a szép nyomtatott betűk, negyven aláírás, a negyven közül két-három esztendő mulva férjhez megy husz, négy-öt esztendő mulva a többi husz és tiz esztendő mulva?

1913. év Péter-Pal napján arra se fognak emlékezni, hogy mire is szerződtek?

De arról van szó, hogy nyolcz esztendőn keresztül se tudott megtanulni ma-

Itt aztán beleszól a bíró, hogy aszongya jó van, jó, ez nem ide tartozik.

Dehogy nem tartozik ide, kéröm szeretettel, mondok nagyon is ide tartozik. — Mér' mér' Mer' azér', hogy az ásást aznap nem birtam elvégezni, nagyon kemény vót a föld. Keddön röggel megint csak kimegyek, mondok, ha a fölséges uristen erőt, egészségét ad, harangszóra majd csak a végire járok. Ugy is vót. Csak ez vót a baj, hogy amint kilépök a kapun, hat az a sánta kudus gyün rám szömbe. No mondok, itt mán mögém nem lessz szöröncsém. A sánta valahogy elkezmergett mellettem, én mög mentöm tovább. Ki értem szöröncsésen, neki fogtam a dolognak amugy istenigazából, hogy délre a végire érjek. Hát oda is értem, de szörnyen hullott rullam a veriték.

Délben aztán, a mint ezihelődtek, fogom a szárszámot mög az egyet-mást hallom, hogy a tarisznya ódalát birizgálja valami. Ezt mán csak möglesöm, mondok, mer ez nem ögyébb, mint egér. Légugulok, nézöm, eczczör csak kajánt valaki. Az asszony. — Gyün kiritt szömmel, törülgeti a képit a kötője sarkába. No, a Krisztus verje mög a dógodat, hát tégöd mi lelt, asszongya, hogy a végrehajtók mindönt fölirtak, még a gyérök kedmenit is.

Mondok oszt tovább is, de a bíró mögént a szavamba vág. Asszongya, az Isten álgya mög kendet, né beszéljön tücsköt, bogarat össze, mondja amit kérdöztem.

Mondok ez nöm bogár, se nem tücsök, tekintetös ur, ha azt akarja, hogy nyomon beszéljek, hallgasson ki. Hát jó van. Átugrom aztán a végrehajtókat, ott penészögyenek mög, a hun vannak. Tovább mondom. Szerdán egész nap azon törtém a fejem, hogy mibül fizessem ki azt a kis porciót. A tehénre is gondoltam, hogy eladom, mög

van egy két felöntő buzám, amit magamnak hagyogattam . . . De nem vótam hozzá ölég okos . . . Mit csinájjak, aki áldója van a világnak. Mit no? . . . Amint így töröm, zuzom magam, eczczör csak gyün a Barnyu komám, asszongya, hogy a fiamat, a Pali gyéröket be fogták a vizitácziön . . . Majd hanyatt vagódtam. Tudtam, mondok, mer, nem nadragos a gyérök. — Az ur az mind untógik. Észrevöttem, tuggy kend, magamat, hogy görbén szóltam, oszt hamarosan kiigényösíttem a szavamat. Mondok, mer, a mög mind kehes. Aztán tekintetös bíróság szörnyen el vótam szomorodva, mondok, most már a dolog se köll, kapom magam másnap röggel átlüködök Topa Péterhön, egy kis sziverösítőre. Teczczik tunni, a ki én tülem a hatodik vagy hetedik házba méri az italt. Ott van Hujántó Mihály, a harangozó, mög egy két ilyen magamszörü embör, hát bizony mi tagadás, belemelegödöttem a beszédbe. Asszongya a Pétör hogy az angolokat mögént elpáholták mán a burok. Mondok, az igen helös, amire mög a Mihály hirtelen rátromfol, hogy biz az nem jól van . . . Hát bátya mögént csak nem állja mög szó nélkül a bíró, belehujánt, hogy csak nem kezdök el politizálni. Mán hogy kezdenék, nem kezdök, de a való igazság okáért ezt is el kell mondani . . . Igazsagom van-e, sógor?

— Igaza van kendnek nagyon is, erősi felbólint Péter.

— No azé, mondom. Aztán föl is okosítottam a bírót mondok tekintetös bíróság, a legjavát csak nem lehet kihagyni. Mer, szegyon ide szegyen oda, be kell üsmerni, hogy egy kicsit nagyon a fenekire találtunk nézni az üvegüek, aztan ránk is sötétödött mán mikor kilükdösött bennünket a Pétör. Hogy akkor este mi történt, mon-

dok mán engedelm' kerök a tekintetös bíróságtul, arrul nem tudok semmit, mer' magamrul se tudtam semmit. Röggel a mint fölérzök, neköm gyün az asszony, azt' mindönnek e'mond, csak jónak nem. No mán ezt, mondok, csak nem szivelöm el, csititom, hogy erre azt a . . . de csak tovább görög nyelve.

Eccö azt megsokallom, kapom a csizmát, ezt a melyik a lábamon van, aztán olyantormán találtam hozzávágni, hogy egyiszörre megkékült az egyik ábrázatja. . . Nem szólt aztán egy huszonnégy óráig egy kukkanást sé. Ugy köllött körülczirógotni hogy né bolondozzon mán, nem az ilyen emberek közé való a harag. Nagynebezen aztán mög is békült . . . Így kerültünk ki szombaton dilután a ház elibe sütkérözni. A mint nézzük a járó-kelöket, egyször csak valami nagy sokadalom gyün felénk. Ordítanak torkuk szakadtából. Alighanem ütnek valakit, mondok. Ugy is vót. Ütötték egy mást, aztán haladtak felénk. De hogy kik vótak, nem tudom . . . Mögmarkolja az asszony a karom, asszongya: hallja kend apjuk, még majd nekünk találnak gyünni. Az nem löhetetlen mondok. Gyérünk be mongya ü. Sé szó, sé beszéd, biz ott behurczózkodtunk azonnal. Még a kaput is bezártuk utánunk. Aztán ott szuszogtunk, még csak le nem csöndesedett az uczcza. Így hát tekintetös bíróság az egészbul nem láttam semmit, nem is tudok az egészbul semmit. No, mit szöl kend hozzá? kérdezi Péter felé fordulva később.

— Hát csak annyit, hogy kimagyarázta kend alaposan.

— Ugy-e?

— Az ám.

— Nini . . . Legalább ne mondassák az embörre, hogy ökör.

gyarul az a negyven kis leányka. Negyven közül legalább tíz, legalább öt, ha tud magyarul, nem jut eszembe ezt az ártatlan játékukat szöve tenni, de így lehetetlenség elhallgatnom.

Nem fogom megmondani, mely iskola növendékei ígérték meg egymásnak az összejevetelt, éppen azért az irásukat is csak az intézet megnevezése nélkül közlöm, mert nem akarok mást elérni, mint azt, hogy a tanító és tanár urak első és legszentebb kötelességüknek tartásuk azt, hogy tanítványaik magyarul gondolkodni, magyarul beszélni és magyarul írni tudjanak.

Íme az „okirat“ :

„Szeretett osztálytársnők !

1903. év . . . hó . . . napján a . . . 4 osztály 40 növendékei szerződést kötöttek, melynek értelmében 1913. év június 29-én azaz Péter Pál reggelén a nagyerdei Dobos pavillonban kötelesek megjelenni. Kivéve a családi viszonyok : u. m. haláleset, betegség, vagy ha más egyébily körülmény nem gátolja. Feltéve, ha a kitűzött napra megjelenni nem képes, úgy . . . épületben lakó . . . . . címére levelét elküldeni“

Igy gondolkoznak, így beszélnek, így irnak magyarul nálunk Magyarországnak tőzgyökeres, magyar városában, ahol keresve sem lehet öt német polgárt találni.

Vidéki hírek.

Halál elől a halálba.

Megrendítő esetről ad hírt tenkei levelezőnk. Tenke vidékén, tegnap délelőtt egy férfi hullát dobtak partra a Körözs hullámai. A hullában Madarász János belfényeri lakosra ismertek. A szerencsétlen ember egy héttel ezelőtt súlyos fejtífuszba esett. Óriási láza volt, éjjel felugrott ágyából, kifutott a házból és nyoma veszett. Hozzátartozói hiába keresték, nem tudták rátalálni, míg tegnap a Körözs mellett lették meg az arrajárók. Tífuszos lázában a szerencsétlen ember bizonyára öngyilkosságot követett el. A hullát felboncolták s tegnap nagy részvét mellett temették el. Özvegyén kívül még négy gyermeket hagyott hátra a legnagyobb nyomorban.

Nagy jégvihar.

Tegnap délután Biharvármegye több vidékén óriási vihar es jégeső vonult végig. Óriási pusztítást vitt véghez a vihar Nagyszalonta vidékén. Mint levelezőnk jelenti, — délután három órakor hatalmas sötét felhők borították be a látóhatárt, s oly sötétség támadt, hogy mindenütt lámpát kellett gyújtani. Félelmes forgószél keletkezett, mely a százados fákat is tövéből csavarta ki, a lakóházak tetejét megbontotta. Majd megeredt a mogyoró szemnyi jégeső, mely borzasztó pusztítást vitt véghez a vetésekben, gyümölcsösekben, nemkülönben a szőlőskertekben is. A nagy jégvihar a vármegyében kiszámíthatatlan károkat okozott.

Szerencsétlen szám.

A hetes számot általában szerencsétlen számnak szokták tartani, s ez esetben ez a közhit tényleg valónak bizonyult. Kinszky Ferencz székelyhidi iparos tegnap este gondatlanul ballagott hazafelé, amikor a verekedésekről híres Balaskó fiúk a sötétben megrohanták, földreterpérték és hét késszúrást ejtettek rajta, melyek közül kettő feltétlenül halálos. Kinszkyt lakására szállították, Balaskókat pedig a csendőrök átadták a székelyhidi járásnőrszolgálatnak.

Vasuti elgázolás.

Nagy szerencsétlenség történt tegnapelőtt délután a feled-tiszolczi vasuti vonalnak Nyusta állomása közelében. Amikor a vonat elhagyta Nyusta állomást, Kovács Alfréd állomási felvigyázó felugrott a robogó vonatra, hogy azzal átránduljon a szomszédos állomásra. Utközben a kocsiszaskaszából s lépcsődeszkán keresztül át akart menni a csomagkocsiba a kocsi vezetőhöz, akivel beszélni akart. Utközben az esőtől megnedvesedett deszkán Kovács megcsuszott és lebukott a kocsi közé, hol aztán a vonat kerekei keresztül mentek rajta. A szerencsétlenség után rögtön megállították a vonatot, de már akkor csak a holttestét huzhatták ki Kovácsnak, akinek a fejét a vonat kereke levágta a törzsről, derekát is ketté vágta a kerekek. A kerekek alól kiszedett hullarészeket fölrakták a kocsi és visszavitték Nyustára, hol a szomorú eset híretől a szerencsétlenül járt ember fiatal felesége elájult és oly súlyos beteg lett, hogy azóta eszméletlen állapotban fekszik. A vizsgálat megejtése iránt a miskolczi üzletvezetőség intézkedett.

Hiena a sirok között.

A somogy megyei Nemesvid lakossága most végtelenül izgatott felháborodással keres egy hiéna-börbe bujt embert, a ki a szexuális paráznaság terén is párját ritkító gaztettet követett el. A múlt héten ugyanis temettek a faluban. A népség és a sirásó észrevette, hogy három ujjonnan hantolt sirgyanus módon megrongált állapotban van. Feljelenté-re az előjáróság megvizsgálta és felasatta a sirokat, de borzadályos tapasztalatra jutott. Az eltemetett halottak gyomra felhasítva és megmarczangolva. A ruházat és az ékszerek érintetlenül heverték a koporsókban. Ez szexuális galádság a szó szoros értelmében forrongásba hozta a falut és az emberek a legvadabb elszántsággal keresik azt az állatias szörnyeteget, a ki nem átalította a sirban nyugovókat hiéna módjára meggyalázní. — A hatóság is a legmesszebb menő nyomozást indított a bestialis tettes ellen.

Debreczen ujjaalakítása.

(16.500.000 korona kölcsön felvétele.)

Debreczen város jövő háztartására és tovább fejlődésére rendkívül nagyfontossággal bír az a jelentés, melyet ma délelőtt terjesztett a tanács elé Vecsey Imre főjegyző.

Örömmel üdvözölheti Debreczen város minden polgára azt a tervezetet, melyet Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Roncsik Lajos főszámvevő dolgoztak ki.

Ez a tervezet, illetőleg javaslat hivatva van rendezni a város pénzügyeit és egyidejűleg megvalósítani azokat a tervbe vett alkotásokat, melyek a város közegészségi, közművelődési, gazdasági, kereskedelmi, és egyéb kielégítésre váró ma már elodázhatatlan, elsőrendű életszükségleteit lesznek hivatva szolgálni. Ebből a szempontból is örövendetes ez a tervezet, de különösen azért, mert mindezeket a szükségleteket úgy tudja a városi tanács megvalósítani, hogy a közköltő (pótadó) emelését egy százalékkal sem teszi szükségessé és így a polgár-

ságra sem mit ehernem háruul, sőt az egyes tervbe vett befektetések busásan behozzák a kamatot is.

A tanács, a pénzügyi viszonyok mai igazán kedvező helyzetére való tekintettel mielőbb javasolja ennek az igazán nagyfontosságú és üdvös javaslathoz megvalósítását.

A szóban levő tervezet kidolgozására a közgyűlés a múlt évben bizta meg a tanácsot. A tanács a maga kebeléből a polgármestert, főgyzöt és főszámvevőt: bizta meg ennek a tervezetnek az elkészítésével.

Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Roncsik Lajos főszámvevő a részletesen megindokolt tervvel elkészültek és Vecsey Imre főjegyző, mint előadó, ma terjesztette a tanács elé.

A tervezet szerint a megvalósításra váró újalkotások a következők:

1. Az elemi iskoláztatás rendezése. Ez a kérdés most van jóváhagyás végett a miniszternél. Erre a célra 739.100 koronát irányoz elő a tervezet.

2. Az általános csatornázás és vízvezetékek kiépítésére 2.700.000 koronát, mely összeget a közgyűlés erre a célra már egyszer meg is szavazott.

3. Az ispotálylappos rendezésére 190.000 korona.

4. A gazdasági tanintézet céljaira szolgált épület visszaváltása és a Pallagra vezető vasut kiépítésére 130.000 korona.

5. Erdei vasut megvételére és a szükséges tovább kiépítésre 230.000 korona.

6. Az önkéntes iskola építésére 43.000 korona.

7. A katonabeszállásolás kérdésének megoldása végett tervbe vett Salétrom laktanya átalakításra 60.000 kor.

8. A katonai csapatkórház felelítésére 160.000 kor.

9. A házipénztár kisegítésére felvett függő kölcsön convertálására 320.000 korona.

10. A tornaegylettől megvett három fentmaradott kölcsön convertálására 34.345 kor. 50 fillér.

11. A város közegetének tervszerű kibővítésére 250.000 korona.

12. A városháza kiépítésére nagytermének kibővítésére, felszerelésére 300.000 korona.

13. Városi muzeum, kulturpalota építésére 100.000 korona.

14. A városi szegényház kibővítésére 40.000 korona.

15. A temetők rendezésére 220.000 korona.

16. A közkórház kibővítésére 240.000 korona.

17. A jéggyár bővítésére 45.000 korona.

18. A város vagyonainak tűzbiztosítására 200.000 korona.

A szükségletek, vagyis az új alkotások

főösszege 6.001.445 korona 50 fillért tenne ki, de a tanács még javasolja azt is, hogy a gazdasági és ismétlő iskolára 100000 korona, a vágóhid kibővítésére 100.000 korona és a bábaképző intézet építésére 150.000 korona vétessek fel.

A tervezet második része a régi négy milliós kölcsön convertálására vonatkozik.

A jelentés szerint a mai kedvező pénzügyi viszonyok indokoltá teszik a város régebbi kölcsöneinek convertálását. Eszerint a számítás a következő:

1. A kielégítésre váró szükségletek összege	6.001.445 k. 50 f.
2. Az osztrák-magyar bankkölcsöne	8.861.249 k. 36 f.
3. A mentelep felépítésére felvett kölcsönből fennál	121.705 k. 30 f.
4. A városi világítási vállalat folyó számlahitele	296.097 k. 30 f.
5. A házi pénztár által kezelt alapoktól kölcsönvett összegek	968.330 k. 70 f.
Együtt:	16.248.828 k. 16 f.
Árfolyam különbözet:	251.171 k. 84 f.
Végösszeg:	16.500.000 k. —

Ez volna az az összeg, melyet felkelene venni és amely törlesztés és kamattal együtt 4.70%-al megszerezhető volna.

A kölcsön jelzálogi biztosíték mellett 50–65 évre lenne felveendő.

A kölcsönre fedezetet talál a javaslat az alapok jövedelméből.

Ezeket foglalja magában ez a Debreczent újjaalakító tervezet.

A tanács magáévá tette a jelentést és véleményezés végett kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak és a gazdasági bizottságnak.

A két bizottság együttes ülésben már hétfőn délután foglalkozik a 16 milliós kölcsöntervezettel és így remélhető, hogy a közgyűlés már a jövő hónapban foglalkozik vele és bizonyára szintén magáévá teszi ez a fontos és üdvös javaslatot.

Az egész tervezetet kinyomatva holnap küldik szét tanulmányozás végett a bizottsági tagoknak.

NAPI HIREK.

Beiratások a Polgári fiiskolában.

A debreczeni polgári fiiskolába való előleges beiratásokat (előjegyzéseket) folyó hó 30 és július hó 1., 2. és 3. napján eszközli az iskola igazgatósága mind a négy napon át délelőtt 10 óráig és délután 5-től 6-ig, az igazgatóság helyiségében (Kereskedelmi Akadémia, iskolai épület, 1. emelet) A jövő iskolai év elején, f. évi szeptember hónapban megnyílik már az iskola 3. osztálya is. Az előleges beiratás úgy az iskola volt növendékeire, mint az újabbra nézve is szükséges, nehogy a törvényes létszám betöltése esetén az előleges beiratkozás elhanyagolása miatt kimaradjon valaki.

Az előleges beiratásnál fizetendő 5 kor. beirás díj és 1/4 évi tandíj: 15 korona. összesen 20 (husz) korona. Akik azonban teljes iskolai bizonyítványuk és igazolt szegénységük alapján tandíj kedvezményért akarnak folyamodni, azok az előleges jelentkezésnél csak az 5 korona beirás díjat fizetik.

Az iskola volt növendékei minden külföldön irat nélkül jelentkezhetnek az említett díjak lefizetése mellett; az újak azonban iskolai bizonyítványokat már most tartoznak előmutatni. Erre vonatkozólag tájékoztatásul közöljük a következőket:

A polgári fiiskola első osztályába beléphet oly fiú, ki életének legalább 9 évét betöltötte s aki az elemi iskola 4. osztályát sikeresen elvégezte, vagy fölvételi vizsgálatot tesz.

A második osztályba, ha koránál fogva beillik, bevehető: 1. aki a polg. iskola 1. osztályát sikeresen elvégezte, vagy javító vizsgálatot tehet; 2. aki az elemi iskola 5. osztályát sikeresen elvégezte és a magyar nyelvből, földrajzból, állattanból és mérés-tanból fölvételi vizsgálatot tesz; 3. aki a gymnasium vagy realiskola első osztályát sikeresen végezte s a földrajzból (esetleg az állattanból is) különbözeti vizsgálatot tesz. Itt megjegyezzük, hogy a latin és német nyelvből kapott elégtelen osztályzat nem akadályozza a polg. iskola felsőbb osztályába lépést, ha a növendék különben a fentebbi követelményeknek megfelel.

A harmadik osztályba léphet 1. aki a polgári iskola 2. osztályát sikeresen végezte, vagy javító vizsgálatot tehet; 2. aki az elemi iskola 6. osztályát sikeresen végezte és fölvételi vizsgálatot tesz; 3. aki a gymnasium vagy realiskola 2. osztályát kielégítő eredményrel végezte és különbözeti vizsgálatot tesz (különösen az ábrázoló mérés-tanból.) A nyelvekre nézve itt is áll az a megjegyzés, amelyet a második osztálynál tettünk. Debreczenben, 1903. június hó 24. én. Az igazgatóság.

Kiss Áron Mezőtúron.

Kiss Áron püspök, a reformátusok tisztántúli egyházkerületének főpásztora, tegnap Mezőtúrra utazott, hol a főgimnázium érettségi vizsgáin az egyházi hatóságot képviseli. A püspököt titkárja, Hajdu Zsigmond lelkész kíséri útjában.

Bihar altábornagy Debreczenben.

Bihar Ferenc altábornagy, a budapesti I. honvédkerület parancsnoka tegnap este Debreczenbe érkezett, hogy szemlét tartson a helyi huszárezredek felett. — Az altábornagy, kivel Vladár ezredes és Probald főhadbíró is ideérkeztek, három napig marad Debreczenben.

A hol nem tudnak az ex-lexről.

Hajduböszörmény város ez a hely, hol hiperloyalitás a hivatalos körökben annyira megy a beketürelmü hajdukkal szemben, hogy már május 15. 16. 17-én ezrével bocsátották ki az adófizetés iránti megintéseket. Persze csak azért, hogy annak idején a 10 filléret beszédhessék. És ezt nem látja az illető főnk, jót talán evvel is érdemeket akar szerezní bizonyos 200 kor. jutalomra. A kezeink közt van ilyen Némethy aláírással ellátott megintés. Sőt fogyasztási adóért hivatalnoktól letiltást is eszközölnek s mert volt egy a ki ennek nem ált, tiltakozott azonnal — mint az eljáró közeg mondta — polgármesteri utasításra, az illető minden ingóságát lefoglalta. Csak elő a megkezdett uton

volt függetlenségi képviselő ur, ez még a kir. tanácsosságra is vezethet.

Ime különben a §-ra nem hivatkozó mindenképen törvénytelen letiltás.

Letiltás.

T. Kathi Ferencz ev. ref. egyházi számadó gondnok urnak,

Hajduböszörmény.

A. alatt csatolt kimutatásban kitüntetett egyházi tisztviselők terhére kimutatott fogyasztási adó tartozás biztosítására fentnevezett egyházi tisztviselők javára az ev. ref. egyház pénztárából folyó évi jul. aug. és szept. hóra fizetendő tiszti illetményekből a csatolt kimutatásban személyenként kitüntetett követeléseknek megfelelő mennyiséget lefoglaltam s ezt ezennel letiltom.

Felhivom ennélfogva címét, hogy a kimutatásban megnevezett összeget hátralékosoktól a lefoglalt illetmény esedékessége napján, tartsa vissza s a városi adószedő hivatalnál hátralékosok javára számolja el.

Az eset ha a letiltott összeget a követelés törlesztése előtt bárkinek kifizetné és nem a kitűzött helyre szállítaná, a végrehajtás a saját vagyonra ellen fog vezetni.

Hajduböszörmény, 1903. június hó 21.

Szepessy Gábor,
városi adóvégrehajtó.

Dr. Burger Péter felolvasása.

A debreczeni orvos-gyógyszerés egylet folyó hó 27-én, szombaton délután öt órakor a Piacz-utca 31. szám alatti egyleti helyiségében felolvasó-ülést tart, a mely ülésnek egyetlen tárgya dr. Burger Péter „Az alkoholizmus és az alcohol élettani hatása” című s a Szabad Lyceum czéjlaira készülő munkájából az orvosokat érdeklő részek felolvasása és megvitatása. Maga a tény, fájdalom igen actualis uralkodó társadalmi kérdést képez, melynek szakszerű megvitatása s az ezen vitából leszűrt igazságoknak a Szabad Lyceumban népszerű modorban történő ismertetése csak hasznára lehet ama küzdelemnek, melyet a társadalomnak az oly rettentő mérvben terjedő alkoholizmus ellen folytatnia kell.

A debreczeni gazdászok Sarkadon.

Mint sarkadi levelezőnk írja, a debreczeni gazdasági tanintézet növendékei a mult napokban mintegy ötvenen lerándultak Sarkadra s megszemlélték az ottani gróf Almássy Dénes féle minta gazdaságot. Tiszteletükre a feketeéri majorban nagy lakoma volt. Most a keszthelyi gazdasági tanintézet növendékei érkeznek Sarkadra, kiket szintén nagy ünnepélyességekkel fogadnak.

Pénzcsomagoló papiros.

Leidenfrost Ármín polgártársunk nevezetes arról, hogy mindig találmányokon töri a fejét. Most ismét egy új találmányát hozza forgalomba, melyet már világszabadalommal védelmez. Nagyon egyszerű ötlet, igazi Kolumbusz tojása, de gyakorlatias értéke kétségtelen s ezért hamar el is fog terjedni világszerte. Egy kis préselt, erős papiros darab az egész, melynek közepén átlátszó cseluloid ablak van s e mellett a különböző ércpénz nemekjelzésére a nyomtatott mértékskála Ebbe csomagolva a pénz, felbontás nélkül mindig megolvasható s ellenőrizhető. Pénzintézetek, hatósági pénztárak, postahivatalok, adóhivatalok megbecsülhetetlen hasznát veszik az okos kis találmánynak. A debreczeni postahivatal mint értesülünk 60000 darabot rendelt és legközelebb a városi tanács is nagyobb mennyiséget rendel. Pénztárak rovancsolásánál megbecsülhetetlen hasznát veheti a város ennek az ügyes és praktikus találmánynak.

A nagyerdei tennys pályák.

A nagyerdei tennispályákkal sok baja van a városi tanácsnak. A mai tanácsülésen egy vitás tennispálya ügyből kifolyólag azt az elvi határozatot hozta, hogy a nagyerdőn magán lawn tennys pálya építésére többé engedélyt nem ad. Természetes, a tanácsnak érintetlenül marad az a joga, hogy a pályákat bármilyen kártérítés nélkül bármikor visszaveheti.

Zsidó vallásra áttért jegyző.

Kóródi Antal huszti jegyző már nem fiatal ember. Az élet derekán tart. De a szive még fiatal. És ez a sziv egyszer csak hangosabban kezdett dobogni és érezte, hogy rabja lesz annak az érzésnek, mely egy új világot nyitott meg a számára. Tehet-e róla, hogy az a leány, ki szívébe fészkelte magát, zsidó? És az a sziv, mely azért a leányért oly hevesen dobog, törődik-e azzal, hogy a leány zsidó? A sziv nem bölcselekszik, nem mérlegel, hanem — szeret és követeli jogait. Kóródi Antal rabjává lett — a szívének. Az urrá lett sziv pedig gyors cselekvésre készítette. És odajárult a zsidó pap elé. A csengeri rabbihoz fordult, a ki Kóródit leakarta szándékáról beszélni, de hiába. — Az áttérés tegnap egy hete megtörtént Szamos-Becsén. A szerelem ereje legyőzte a hitet.

A tanév új beosztása.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter az állami középiskolákban beszüntette a tanévnek háromidős zakra (évharadokra) való beosztást és helyébe a jövő tanévtől kezdve, úgy mint a főiskolákon divik, a félévi rendszert léptette életbe. Ezzel kapcsolatban megszűnik a karácsonyi és husvéti osztályozás is, mely sok szülőnek megrontotta ünnepi hangulatát. Tanügyi körökben örömmel üdvözlük a közoktatásügyi miniszternek utasítását, mert a félévi osztályozás rendszere mellett több idő jut a tanárnak a tanulók szorgalma és előmenetelének kipuholására, főleg a fővárosi iskolákban, hol a nagyobb létszám mellett egy-egy tanuló eddig alig felelhetett évharadonként egyszer érdemlegesen minden tantárgyból. E mellett a tanár zavartalanul oldhatja meg a tanításra kitűzött anyagot és nem kénytelen a december havi osztályozás miatt egész heteket meddő kihallgatásokkal eltölteni, csak hogy a karácsonyi osztályozás követelményeinek eleget tehessen.

Dalestély.

Az „István“ gőzmalom társulat munkásai önképző és segélyző-köre 1903. évi július hó 4-én a „Margit“ fürdő villanyvilágított dísztermében saját segély alapja javára Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett dalestélylyel egybekötött táncvigalmat rendez. A dalestély műsora: Turista-induló, Sz. Nagy Józseftől. Énekli a dalárda. Komoly szavaltat. Szavalja Rózsásy László. Népdal egyveleg, Hódossy Bélától. Énekli a dalárda. Vig szavaltat. Szavalja Gaál Gyula. Magyar dalok, Méder Mihálytól. Énekli a dalárda. Rákóczy-induló zenekísérettel, Hubertől.

Nyilvános nyugtázás.

A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya a városunkban felállítandó siket-néma iskola céljaira 50 koronát azaz ötven koronát volt szives gyűjteni, mely összeget

illetékes helyre való eljuttatás céljából a mai napon köszönettel átvettem. Debreczen, 1903. június 24-én. Oláh Károly tanácsnok.

Belügyminiszteri rendelet a kivándorolt zsidókról.

A belügyminiszter rendeletet bocsátott a vármegyei és városi törvényhatóságokhoz, hogy a Romániából kivándorolt és utlevél nélkül talált zsidókat, ezentul ne toloncsolják vissza Romániába, hanem a fennálló toloncsolási szabályzat értelmében állapítsák meg illetőségüket s oda toloncsolják. Amennyiben ez csak hosszadalmas tárgyalás során volna eszközölhető, az ország területéről utasítsák ki az illetőket.

A szatymazi szenteltvíz.

Szatymaz eddig a boráról volt híres, most azonban átesapott hirneve a másik szélsőségbe, a szenteltvíz birodalmába. Szatymaz azonban itt is méltó maradt önmagához, amennyiben művészi ihlettel egyesítette a kettőt: a bort, meg a szentelt vizet. Ugyanis évek óta csoda gyanánt emlegetik, hogy a szatymazi szőlőket nem veri el a jég. Az égháboru néha elér a határig, ott olykor galambtolyás nagyságu jégdarabok röpöködnék, a valódi veszedelem azonban nem köszönt be soha. Szomszédnépek irigykednek ezen eleget, de a titkát csak most fedezték fel: Számos szőlő végébe el van ásva egy-egy palack szentelt víz. Ugy mondják és ezt általánosan hiszik is a szatymaziak, hogy az ő szőlőjükben ezért nincs soha kár.

Befalazott Kossuth-bankók.

A szabadságharc után nem volt az osztrák hatóság szemében nagyobb bűn, mint ha magyar embernél a szabadságharcra emlékeztető bármely tárgyat találtak. Különösen a Kossuth-bankók voltak azok, melyek után nagy éberséggel szaglászta Bach kopói. Aki aztán nem akart rebellis hírébe esni, eldugta, elásta minden relikviáját. Szekesfjérvárról írják: Duna-Adonyban a katolikus kör új otthont épített magának s ezért több kisebb ház kerül lebontásra. — Egyik ház lebontása alkalmával tegnap a munkások a falban egy kövedényt találtak, melyben mintegy harmincezer forintnyi Kossuth-bónkó volt. A lelet mellett semmiféle írást nem találtak, melyből megállapíthatnák, hogy az akkori viharos időben tekintélyes összeget jelentő vagyont ki rejthette el.

Táncztanítási jelentés.

Alföldi Károly okleveles táncztanító nyári táncztanítási tanfolyamát július hó 1-én délután 5 órakor megkezdi. Beiratkozni bármely időben lehet lakásán Péterfia u. 2. sz. a.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a Frohner szálloda csinosan berendezett, Udvar-kert helyiségében.

Távirat.

A képviselőház rendkívüli ülése.

Budapest, ápril 25.

A képviselőház ma a függetlenségi párt egybehívást kérő határozata folytán ülést tartott.

Az ülésen Apponyi elnökölt. Széll Kálmánt belépésekor a nemzeti párt és a néppárt lelkesen megéljenzi.

Barabás Béla beszélt először, elmondja, hogy azért kérte a függetlenségi párt a képviselőház egybehívását, mert a korona idegen földön, idegen tanácsosokkal intézi a magyar válságot. Az ellenzék, a nemzet küzdelme igaz eredményes volt mert a katonai javaslatokat visszavonták. De azután mi történt? Sajnálattal láttuk, hogy Ő felsége idegen országban intézi a magyar válságot, idegen férfiak tanácsára hallgat. (Ugy van.) Mi a Habsburgokhoz hűségesek vagyunk, ennek fejében erőszakot akartak ellenünk használni. Ide küldték Tisza Istvánt, Héderváryt. Nem félünk az erőszaktól! Ha Széll is erőszakot használt volna, úgy felköltötte volna a nemzetet letargiájából.

Igaz, hogy a nemzet kiadott kezéből minden hatalmat, de van egy reménye: a királyi eskü! A korona és nemzet közti összetartás mindnyájunk érdeke, azért rosszul esik, hogy Ő felsége alkotmányos kötelességét nem teljesítette. (Viharos felkiáltások! Ugy van!)

Apponyi szónokot rendreutasítja.

Barabás: Mi elértük, hogy a jelen katonai javaslatokat itt többé nem tárgyalják, jövőről pedig a rendes létszámot sem adjuk meg, ha nemzeti követelményeket nem kapunk. (Taps a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán kijelenti, hogy ő már nem parlamentáris és nem politikai miniszterelnök, csupán csak az ügyek vezetésével van megbízva, de mégis reflektálnia kell a felszólalásra. A korona joga, hogy azt nevezi ki, akit akar, a képviselőháznak pedig joga van támogatni, vagy nem, a koronának joga van úgy és ott tanácskozni ahol és akivel akar. (Zajos ellenmondások szélsőbalon.)

Széll: Nem engednek szólni? Azt mondom magyar ügyekben, magyar állampolgárokkal. (Kiáltások: Körber!)

Ha mégis a hadügyminiszterrel is tanácskozott, azt a katonai javaslat tette. Barabásnak azt feleli, hogy a király esküjét szívében is hordja, nem tekint csak formáságnak. 36 éve mutatott alkotmányos cselekedetei bizonyítják ezt. A királyban kételkedni bűn, véték. (Éljenzés.)

Tisza István akart szólni ezután. Óriási vihar tört ki.

— Eláll! hallatszik balról.

— Halljuk! kiáltják jobbról.

Végre szóhoz jut Tisza. Csak Barabás egy nyilatkozatára akar felelni, arra, hogy idegen tanácsosok ajánlataira fordult a korona az erőszak politikájához.

Mivel az ő megbízása eredményre nem vezetett... (Felkiáltások: Hála Istennek!) Kijelenti, hogy ez utat, melyet követni akart nem idegenek, hanem ő maga tanácsolta ő felségének. Kijelenti, hogy eljárása alkotmányos elven, a parlamenti többség elvén alapult volna, de mikor meggyőződött, utja nem vezet eredményre, a megbízást visszaadta és kérte a koronát, hogy békés uton oldják meg a válságot.

Most 3/42 órakor Polonyi Géza beszél.

Tizenkét ajándékkönyv!

Ez az a páratlan kedvezmény, amiben a **Magyar Hírlap** az előfizetőit karácsonyra reszesíti. Tizenkét gyönyörű irodalmi alkotás elsőrangú hazai és külföldi írók művei — jobbára érdekfeszítő regény, — tehát egy egész kis könyvtár a **Magyar Hírlap** meglepően bőkezű ajándéka a saját közönségének. Ahány hónapig **egyvégen** előfizetője valaki a **Magyar Hírlap**-nak, annyi kötet remekszép könyvre tarthat igényt karácsonykor. Aki például július elsejétől kezdve járta a lapot december végéig, annak a kiadóhivatal annakidején hat kötet regényt küld. Magától értetlik, hogy az egész éves előfizetők, ha mindjárt csak havonként küldik is be az előfizetési pénzt, tizenkét könyvet kapnak. Ezek közül ajándékkönyvek közül egy fölöttébb érdekeset mutatványul mar most, július elején szétküld a **Magyar Hírlap** előfizetőinek. A **Magyar Hírlap** ismét bámulatos, szinte rendkívüli munkát végzett a saját szolgálat terén. Utólérhetetlen volt abban, ahogy a világraszóló, s annyi izgalmat okozott szerb királydrámáról a legpontosabban a legmegbízhatóbban s a legrészletesebben tájékoztatta olvasóit. Minden adata bő és kimerítő, s amelyet teljesen igaz volt. A hírszolgát a legmagasabb színvonalán állott ezuttal is a **Magyar Hírlap**, mint általában mindig. Ez a pontosság, megbízhatóság és szavahihetőség jellemzi a **Magyar Hírlap**-ot minden tekintetben. **Mindent a közönségért!** ez a jelszava a **Magyar Hírlap**-nak. Ezt találjuk a politikájában, amely rendíthetetlenül szabadelvű és demokrata. Ezt minden akciójában, amely feltétlenül a magyar érdekek védelmében csuesosodik ki. A **Magyar Hírlap** teljesen szabad és független minden párttól, osztálytól és érdek csoporttól. Egyetlen vezérelve az igazság. Egyetlen célja, hogy azonosan tegyen szolgálatot a közügynek, főképpen pedig a magyar ügynek. Munkatársai a legjelesebb írók és hírlapírók. Cikkei ennél fogva rendkívül érdekesek, alaposak, és minden irányban tökéletesen tájékoztatók. A **Magyar Hírlap** ot minden közleményében a jó ízlés és a tiszta erkölcs vezeti. Hogy mennyire kedvez közönségének, azt azzal a nagy változatossággal is bizonyítja, amely hasábjain annyira szembeötlő. A rendes újságrovatokon kívül, melyek mind bőveket tartalmaznak, van a **Magyar Hírlap**-nak vasárnaponként „Asszonyok rovata” című érdekes cikksorozata, főképpen nők számára. „A társaság” rovatban mulattató olvasmányt talál az olvasó. A „Közigazgatás” című rovat közlései pedig a legnagyobb szakavatottsággal ölelik fel az idevonatkozó kérdéseket. A **Magyar Hírlap** nevének megfelelően, minden ízében teljesen, tökéletesen, **osztatlanul magyar!** Ami magyar ügy és magyar érdek, annak nincs hivebb, kitartóbb szószólója a **Magyar Hírlap** nál. Tizenkét ajándékkönyveten kívül még más értékes kedvezményei is vannak a **Magyar Hírlap**-nak. A **Magyar Hírlap** előfizetői kedvezményes áron kapják meg a **Divat Szalon**-t negyedévre 2 koronáért. A legjobb **Képes gyermeklap**-ot negyedévre 1 koronáért. A kitűnő képes hetilapot, az **Ország-Világ**-ot negyedévre, a **Magyar Hírlap**-pal együtt 9 korona 50 fillérért. A „Szerkesztői üzenetek” rovatában minden előfizető pontos és lelkiismeretes felvilágosítást kap bármely komoly, bizalmas kérdésre. **Előfizetési ár.** A **Magyar Hírlap** előfizetési ára: **negyedévre**: hét korona, **félévre**: tizennégy korona, **egy hónapra**: 2 korona 40 fillér.

A MAGYAR HIRLAP

kiadóhivatala

V., Honvéd-utca 10.

IRODALOM.

A Belgrádi konak titkai.

A lefolyt belgrádi események az egész világot foglalkoztatják ugyan, de bennünket legközelebbi szomszédokat legjobban érdekelnék, hogy megtudjuk ama roppant ideg-razó államcsíny igazi okait. Egy volt szerb államférfi ki nemcsak egyik tekintélyes politikusa Szerbiának, hanem néhai Milán király óta folyton tevékeny részt vett Szerbia ügyeiben.

A belgrádi konak titkaiból ezim alatt most megjelenő könyvben föltárja a maga igazi voltában Draga fondorlatait, szerelmi és politikai életét, valamint olyan dolgokat közöl és hoz napvilágra a konak titkaiból, amelyek maig nagy titkot képeztek. Minden sora telve szenzációs leleplezésekkel érdekes és a valóságnak megfelelő eseményekkel, Milan, Natália, Sandor, Draga, Lunyeviczák és a szerb udvar életéből.

A könyv díszes kiállításban a királyi pár hü arcképeivel jelent meg ára 80 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (14.)

Írta: ifjabb MÓRICZ PÁL.

(Az árva nép felkeresi a nép atyját)

Rákóczit, a kurucz-fejedelmet, az árva nép nevezte el „a nép atyjának.” Végso nagy nyomorúságában is hozzá fordult a nép. A Rákóczi ház hű jobbágysai, a magyarhoz mindig igaz testvér a ruthén nép, a munkácsi hercezségsébeli hű jobbágyok küldöttek hozzá először követséget. Bige László nevezetű ember és egy orosz papt. Tudiák meg, hogy él e még szeretett urok? Ez a két egyszerű követ sokáig bolygott a lengyelföldön, míg, hir után indulva, a határszéli Brezsán kastélyban találták meg Rákóczit, a ki akkor lengyel főúr barátjaival ott időzött. . . . Az egyszerű emberek sirva borultak Rákóczi elé. Csókolgatták még a lengyeles köntösszegélyét is. Ugy panaszták a nemzet romlását. Kérve-kérték; térjen vissza az országba. A nép azonnal fegyvert ragad mellette. A mozgalomhoz bizonyára a nemesség is csatlakozik; hisz az ő legényeiket is fogdossák a külső országi véres háborúba. Az idegen zsoldosait is egyre marioztatja az országból az osztrák. Mar a Munkácsvidéket zsaroló Montecuccoli lovasrezred is parancsot kapott az indulásra. Csak Rákóczit lássa a nép, csak némi segílyt nyerve a nép, fegyvert ragad az mindnyája osztrák zsarnokai ellen.

A nép atyjához eképp beszéltek a saanyagatott magyar nép egyszerű küldöttei. Rákóczi bubánatos szép arcát felderítette ez a nagy ragaszkodás; ámde, hogy a magyarhoni panasztolt viszonyokat, a nép fel-fogását bizonyosabban megismerje, biztos embert küldött velük a magyarföldre. Bercsényi gróf egy ügyes, értelmes, fiatal lovászát. Arra is felhatalmazta, hogy buzdítsa a népet. Segélyt, mindent ad. Maga is kö-zéjük mén, ha a szent ügy mellett kitartanak, nem csüggednek atól.

E küldött bejárta a Rákóczi birtokok nagy részét; sőt a buzatermő gazdag Tiszántul vidékeket is. A nép mindenütt rajongó örömmel fogadta Rákóczi jövetelének és biztató szavának híret. Csak parancsokat és zászlókat kért, hogy az osztrák ellen se-regekbe szálljon.

A hegyek közt, erdőkben alföldi nádasokban, puszták délibábos mélyében ezer és

ezer keseredett bujdosó várta a jelszót várta a parancsot:

— Rajta kurucz! Rajta a németre! Kaszaboljad! Kaszaboljad apád-anyád, nemzeted megrontóját!

(Folyt köv.)

Évenkénti előállítás
39 millió szelencze.

NESTLÉ-ILL
gyermekliszt

Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegnek számára
legjobb havasi tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Próba használata 1/2 liter ára 1 korona.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilék, douchesse szaténok, es mindennemű jó mosó kartonok, himzett batistok, piqué ujdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chifonok, csikós jegyű havasi vásznak, Szepességi Damast asztalneműek, törülközők, ágyhuzatokra való vászon kanavásznak, zephirek, ágy és asztal terítők, csipkefüggönyök, paplanok, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítást elvalalalom szolid olesó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

846. v - 1903. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1783/4—1903. sz. végzése folytán közhirrété tetik, miszerint Miliczér Jakab és Áron Jenő részére ismeretlen tartózkodásu Weisz Izsák debreczeni volt lakostól 1882 kor. 16 f. és 175 kor. tőke, ennek az esedékesség napjától számítandó 5% kamatai és eddig megítélt perköltség erejéig 1903. évi május hó 4-én és Junius 9-én le és felülfoglalt és 603 kor. 46 fillerre becsült bolti cikkek, állványok és egyéb ingóságok 1903. június hó 30-án d. e. 9 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Simonffy-u. 6 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfogadnak adatni.

Debreczen, 1903. évi június 23-án.

Bódogh Zsigmond bir. kiküldött.

Boros Testvérek nődivat
áruházában
Divatos Ruhakelmék, Selymek, Jó
Jó Sefirek, Batisztok, Vász-
nak, Szőnyegek, Fügő- Olesó
Olesó nyök, Ágyterítő, Pipere Divatos
czikkek.

Czimzéseket, német, magyar
fordítást és más
hasonló otthon elvégezhető írásbeli munká-
latokat teljesít egy, e téren szakavatott
egyé. Szíves megkeresések e lap kiadóhi-
vatalába kéretnek, „German Hongrie“ czimen.

Ritka alkalom !!

Leszállított árak !

Finom francia batiszt
divatos uj mintákban
27 és 32 kr.

Francia delinek
divatos uj mintákban
37 és 45 kr.

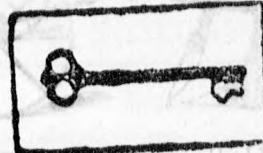
Jó mosó zefirek
15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa
divatáruházában
Debreczen, Kossuth-u. 5.

Schicht-szappan

Védjegy
szarvas
vagy
kulcs

legkiadósabb és azért a legolesőbb szappan.

Minden ártalmas vegyítéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon
a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál
már félpohár természetes

Igmándi keserűvíz

reggelenként használva, kitűnően beválik.

Kapható gyógyszertárak és üzletekben, úgy a forrástulajdonos:
Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél **Komáromban.**

Raktár Budapesten Édeskuty L. cégnél.
Export Amerika és Angolországba.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a »Kigyó«-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczépitő s bőrpoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan,
nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üde-
séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztí-
tja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörös-
ség, májfolt, sörny, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle szín-
ben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő
illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik
minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arc s különösen kéz bőr-apoló folyadék, mely
a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot
kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan.
Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczörös-
ségeket legrovidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbaruult keze-
ket eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a haj-
végek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kel-
lemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem
piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a
hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a
kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan-
olyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz.
Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem
okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, me-
lyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű
készítménnyel.

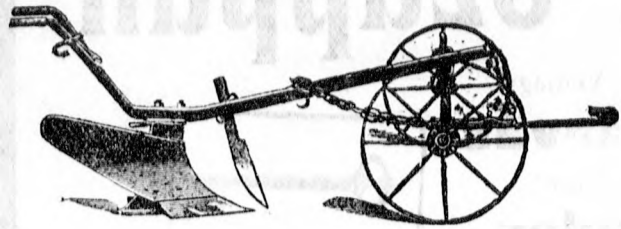
Mihalovits J. gyógyszerésze a Kigyó-hoz Debreczenben.

BÄCHER RUDOLF, MELICHÁR FERENCZ,

kir. szab. ekegyára

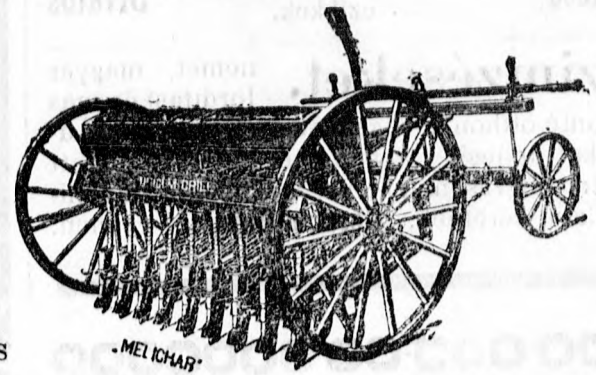
kir. szab. vetőgépgyára.

Bizományi gépraktára :

Debreczen,

Piacz-utca 26. szám,

Ajánlja : Hollingsworth szénagyűjtőt,

a nagyítószede udvarán.

elpusztíthatlan páncél kormányu, tégely aczélféjű EKÉIT, hirneves

UNICUM-DRILL sorvető gépeit, valamint minden egyéb gazdasági eszközeit.

Kedvező fizetési feltételek!

Előzékeny kiszolgálás! Képviselő: **RAHMER SÁNDOR.**

8169.

1903.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a 4566—6454/1903. sz. t. végzés folytán az alább felsorolt iskolák tervszerű bővítése, illetve átalakítások fogantatásához szükséges építési munkák biztosítása céljából zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

A teljesítendő munkálatok a következő összegekkel vannak előirányozva :

Megnevezés	Föld, kőműves burkoló munkák		Ács munkák		Bádogos munkák		Asztalos, lakatos, mázó és üveges munkák		Összesen	
	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
Pacsirta u. fiúiskola	7473	47	2732	43	430	39	1153	80	11793	09
Homokkerti »	5937	99	1560	03	255	93	1221	06	8975	01
» leányisk.	5937	99	1560	03	255	93	1221	06	8975	01
Homokkerti fiúisk. tanítói lak	5233	33	2013	22	315	88	1375	40	8937	83
Homokkerti leányiskola tanítói lak	5233	33	2013	22	315	88	1375	40	8937	83
Kossuth u. leányiskola	5627	60	2358	61	415	37	1622	40	10023	98
Együtt:	—	—	—	—	—	—	—	—	57639	75

Ötvenhétezerhatszázharminczkilencz korona 75 fillér.

Ajánlat tehető épületenként minden munkanemre külön-külön vagy egyes munkacsoportokra, avagy az összes munkára, továbbá az összes épületre munkanemenként vagy együttesen.

A pályázatban részt vehet minden kellő képesítéssel bíró vállalkozó és iparos. Írásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el, melyekben az ajánlatba hozandó egységárak vagy százalék engedmény betűvel és számmal tisztán, olvashatóan kiírandók. Pályázó köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

Minden ajánlattevő köteles az előirányzati összeg 5%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni. Ily letéteket a városi házipénztári hivatal július hó 2-án d. u. 4 óráig fogad el.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok **f. évi július hó 2-án d. u. 5 óráig** a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be, a beérkezendő ajánlatok **f. évi július hó 3-án d. e. 10 órakor** a városház nagytanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott távirati vagy utóajánlatok, valamint kellően fel nem szerelt s kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására másképen intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számított 30 napig kötelezettségben marad.

A terv, költségvetés és vállalati feltételek a mérnöki hivatalban (Simonffy-utca 2/b. II. em. 13. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1903. június 15-én.

A városi tanács.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitünőnek elismert
dr. Sichelzky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatos hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használatnak szelők és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy agy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Sichelzky szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fill., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítása s megóvására, mely által egyuttal a foghúsrá is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTE SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillette szappan. A bőrt finommá és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kívánatra minta darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 80 fill.

HAI-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán.

Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerésztárában (Tisza palota), **Dr. Rothschnek V. Empl, Mihailovits Jenő** gyógyszerésztárában.

1480—1903.

Árverési hirdetmény.

Hajdusámson község határában a »Liget pusztán« a község tulajdonát képező **111 kat. hold területi tagbirtok** 3 egymásután következő évre Hajdusámson község házában a **f. évi június 28-án d. e. 10 órakor** nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a község házában bárki megtekintheti.

Előljáráóság.